

**ПОЛІТИКО-ПРАВОВА ІДЕОЛОГІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО
ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ В УМОВАХ ПРОТИСТОЯННЯ
НОВІТНІМ ГЕОПОЛІТИЧНИМ ВИКЛИКАМ**

Слободян В. Я.

*кандидат наук з державного управління,
доцент кафедри економіки і права
Національного університету харчових технологій
м. Київ, Україна*

Корінний С. О.

*кандидат юридичних наук,
доцент кафедри економіки і права
Національного університету харчових технологій
м. Київ, Україна*

Війна як фактор впливу та каталізатор процесів розвитку та самовизначення національної, політичної і правової ідентичності української держави породжує велику напругу в національно-культурній самосвідомості суспільства і по особливому ставить питання про форму, зміст і місце української держави в повоєнній Європі. Наростання політико-культурного тиску з боку Росії та Заходу обумовлює надскладні процеси трансформації суспільно-політичного українського державного організму, враховуючи географічне розташування України на лінії зіткнення між цими двома цивілізаціями.

В окреслених умовах природно виникають питання та необхідність політико-ідеологічного обґрунтування напрямів розвитку українського державотворення. Як бачимо, в критичний момент української політичної історії, коли державний суверенітет і територіальна цілісність похитнулись під впливом збройної агресії з боку Росії, саме в консерватизмі як політичній ідеології збереження національної ідентичності та державності почали шукати опору як для обґрунтування відсічі агресору, так і для утвердження легітимності української державної влади на історичних теренах новітньої української держави.

Політична реальність, яка складається довкола України і в середині держави, диктує чіткі напрямки та орієнтири подальшого політико-правового розвитку, які водночас за своїм змістом є складовими частинами консерватизму як ідеології українського державотворення [1].

Так, демократизація суспільно-політичного ладу, забезпечення повноцінної реалізації Верховенства Права, створення умов для свободи ЗМІ, відкритість та підзвітність органів державної влади та їх посадових осіб, запровадження дієвих механізмів протидії зловживанням владно-адміністративними повноваженнями та корупції, доступ до справедливого правосуддя, створення економічних можливостей для розвитку середнього класу, реформування сектору безпеки та оборони, впровадження соціально-гуманітарних реформ є тим порядком денним політик, які включає в себе консерватизм як ідеологія державотворення. Це той напрямок розвитку, реалізація якого забезпечить перехід від неефективної держави до ефективної, в основі якої стоїть інституційна спроможність та злагодженість дії механізмів публічного управління та адміністрування [2].

Саме на необхідності реалізації такого політичного курсу української держави наголошують західні партнери, глави держав, урядів та міжнародні організації, які підтримують Україну як Незалежну державу і бачать в ній ключового союзника на східному фланзі ЄС і НАТО.

Ідеологізація політико-правового розвитку української держави в цілому стає пріоритетною і неминучою. Світова історія ставить перед українським державним організмом однозначні і невідворотні питання, суть яких зводиться до того, що або Україна розвивається по спіралі розвитку вільних народів із характерними для них політико-правовими формами державного життя, або країна втрачає своє історико-легітимне державне начало і повертається до бездержавної форми свого існування в складі східної автократії [3].

Важливість історичного моменту важко переоцінити. Вдавана трансформація і реформізм на даному етапі є життєво небезпечним, адже загрози, які ідуть зі сходу, є реальними і невідворотними. Це є виклик демократичній політичній системі, виклик публічному управлінню з боку авторитарної системи державного управління. І тому розуміння зазначених особливостей є таким важливим для всього українського суспільства, для всіх залучених сил до цього воєнно-політичного, цивілізаційно-культурного протистояння [4].

Збереження української держави в процесі затяжної війни потребує активного відтворення в суспільно-політичній дійсності країни нових смислів, ідей та підходів, що в своїй сумі мають формувати ідеологію українського державотворення. У відповідь на ідеологію «русского мира», ідеологію російського імперіалізму має існувати політична ідеологія української державності, чітко окреслюючи напрямки, форми і зміст державотворення [5].

Політична дійсність, заснована на плюралізмі політичних ідеологій в державі, має відтворювати нову якість політики та управління. Важливою умовою в цьому процесі є органічне поєднання суспільно-політичної свідомості із змістом і формою реалізації тієї чи іншої політичної ідеології.

Розглядаючи консерватизм як одну із можливих форм вираження та об'єктивізації суспільно-політичної свідомості, приходиш до висновку про його органічний зв'язок із духовно-культурною природою народу. Тобто консерватизм відображає культурні і духовні особливості світогляду народу. Він виконує функцію збереження національної ідентичності.

Консерватизм як політична ідеологія, що органічно виростає із культурних основ нації, є категорією, яку можна охарактеризувати як «політична свідомість». Відтворення цієї свідомості серед широких мас населення є справою громадсько-політичних рухів, політичних партій, інших громадських об'єднань.

Звернення до ідейних основ, політичного досвіду та державотворчого мислення українських консерваторів на цьому етапі політичної історії України є напроцуд важливим і цінним, адже їхній теоретико-доктринальний спадок дає відповідь на одвічні питання українського державотворення, на те, як українській державі встояти між Сходом і Заходом. Роботи В. Липинського [6], С. Томашівського, В. Кучабського [7] та інших представників з числа українських консерваторів вносять ясність в питання становлення української держави на лінії «цивілізаційного розлому».

Політична практика західного консерватизму, інтегрована в суспільно-політичне сьогодення України, дозволяє привнести перевірені десятиліттями застосування на Заході практики публічного управління та адміністрування, які довели свою ефективність як політико-правовий інструментарій розбудови демократії та утвердження верховенства права.

Враховуючи зазначене, слід зробити висновок, що політичні виклики і загрози, які повстали перед незалежною українською державою, вимагають глибшого рівня осмислення державної української історії, запровадження нових ідейно-ціннісних форм організації державно-політичного життя країни, відходу від ситуативних політичних практик і переходу до послідовного і сталого розвитку політико-економічної системи, виходячи із світоглядних основ тієї чи іншої політичної ідеології державотворення. Консерватизм, на наш погляд, в цей кризовий момент історії володіє явними перевагами, оскільки виконує функцію збереження національної ідентичності і є ідейною базою впровадження демократії, публічного управління та адміністрування в розвинутих державах західного світу.

Література:

1. Козак Н.А. Український консерватизм: історія і сучасність : автореф. дис. к. політ. наук : 23.00.01. Львів, 2001. 16 с.
2. Реформа публічної адміністрації в Україні: проекти концепції та законів / Центр політико-правових реформ; упоряд. І. Коліушко, В. Тимошук. Київ : Фокус-Ю, 2006. 192 с.
3. Розпутенко І. В. Третє тисячоліття – Україна і неоколоніалізм: наук. вид. Київ : К.І.С., 2014. 356 с.
4. Карлова В. В. Державотворчий потенціал національної самосвідомості : монографія. Київ : НАДУ, 2012. 395 с.
5. Ситник П.К. Ідеологічні засади розвитку українського суспільства. Концептуальні засади реформування політичної системи в Україні. *Стан і перспективи розвитку політичних наук* : матеріали «круглого столу», 13 квіт. 2001 р. Київ : УАДУ, 2001. С. 13–16.
6. Липинський В. К. Листи до братів-хліборобів: Про ідею і організацію українського монархізму. Філадельфія : СЕДІ, 1995. 470 с.
7. Кучабський В. В. Вага і завдання Західно-Української держави серед кіл Східної Європи на переломі 1918–1919 р.р. Львів : Дзвони, 1931. 37 с.